Ilmub 2 korda nädalas
kolmap. ja laupäeval.
Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Kõnetraat nr. 4.
Toimetaja kõnetunnid
kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.
Kuulutuste hinnad:
veeru millimeeter kuulutusküljel 3 snt. eesküljel 10 senti, tekstis 12 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Üksik number
5 senti.
Tellimishind postiga:
1 kuu — 40 senti, 3 kuud — 125 senti, 6 kuud — 230 senti ja aastaks — 450 snt.
Välismaale poole kallim
Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 71 (240). Jõhwis, kolmapäewal, 20. juulil 1932. a. III. aastakäik

„Võimleme rahvale tervise...“

Üle 1000-de suvitaja ÜENÜ mustervõimlejate ranna- demonstratsioonil.

Esmaspäeval ÜENÜ võimlejad Narvas.

ÜENÜ Tallinna wõimlemiſe instituudi muſterrühmade eſinemine N.-Jõeſuu rannal tõi kokku pühapäewal ſuure hulga ſuwitajaid. Pealtwaatajaid kogunes tublisti 1000-de ümber. Wiſt ei olnud korraldajad iſegi lootnud nii rohket oſawõttu, kuna istekohti tuli muretſeda järjeſt juure ja nii hilineſid ka etteasted tugewa tunni.

Wõimlejad liitusid rongkäigus ſupelalewi keskuſeſt mererannale 1. diwiiſi orkeſtri ſaatel. Kuuſerohelise tagaſeina ette ſiis riwistuti ſini-muſt-walge lipu auſtamiſeks, misjärele Wirumaa ſpordinõunik J. Metſatalu ütles lühikeſe awaſõna.

Etteasteid oli kahelt wõimlusrühmalt, mees- ja naismsterrühmalt, kokku 22 wõimlejaga. Rühmi juhatas ÜENÜ wõimlemiſe instituudi juhataja Ernſt Idla, kes teatawasti ka meie agaramaid kehakultuuri liikumiſe juhte.

Põhiwõimlemiſt eſitati mõlemalt muſterrühmalt. Naismuſterrühmalt eſitati ſiis wäljendus-wõimlemiſt ja wõimlemiſt pallidega, kuna meesmuſterrühm demonſtreeris põrandwõimlemiſt. Algoſas etteasted kandſid puht-metoodiliſt laadi, et tutwuſtada laiemalt töö wiiſi ja ſüsteemi, kuidas haarata nii mehe kui naiſe keha, wastawalt nende pſühho-füſioloogilistele omaduſtele, ja et näidata, kuidas wõimelda. Rühmad eſineſid wõrratu diſtſipliiniga ja näitaſid mitmeſugustes wõimlemiswõtetes wäga kindlat ja ſtiilſet kehawalitſemiſt, mis kutſus publikult wälja järjeſt elawaid kiiduawalduſi.

ÜENÜ wõimlemiſe instituut eſitas hea taſemega näite oma tööſt. Instituudi muſterrühmad on wõtnud kahtlemata wäga tänuwäärſe üleſande oma peale wõimlemiſe kandmiſe näol laiematesſe hulkadesſe. Niiſuguſed demonſtratſioonid aitawad igatahes palju rohkem ſelleks kaaſa kui mistahes muu propaganda-wahend. ÜENÜ oma muude eesmärkide kõrwal teatawasti ei ole aſunud ükſi wõimlemiſt harrastama, waid ka meie oma, eesti mehe ja naiſe hingelis-kehalistele omaduſtele wastawat wõimlemiswormi ja -ſüsteemi wälja arendama.

Demonſtratſioonile järgnes wõimlejate defilee. Rühmade juht E. Idla lühidalt ſelgitas ſiis wõimlemiſe kui kehakultuuri alg- ja põhiwormi üleſandeid ja ſihte. Wõimlemine — ta ütles — teenib ſihti, wiia ellu terwe ja tubli terwik — nii kehaliſelt kui waimliſelt täiuslik inimene. „Meie wõimleme rahwa terwiſe eeſt,“ lõpetati.

*

Narwas eſinewad ÜENÜ wõimlejad esmaspäewa õhtul kell 7. Demonſtratſioon on linnaſpordiwäljal.

Tallinna maantee linna piirini korda.

Peetri platſilt Wäike-Agulini munakiwiſt, ſealt edaſi linna piirini killuſtiktee.

Tallinna maantee munakiwiſillutiſe tööd anti enampakkumiſel wälja ettewõtja Kopalõginile. Maantee Peetri platſilt kuni Wäike-Aguli tänawani ſillutatakſe munakiwidega, ſealt edaſi kuni linna piirini tehakſe killuſtik-tee, mis kaetakſe bituumeniga. Korda ſeatakſe Tallinna maantee, linna peamine liiklemistuikſoon, 2 kilomeetri pikkuſes.

Sillutustööd on juba alanud.

Murdwargus pükste pärast.

Laupäewal murti akna puruſtamiſe teel ſiſſe Waiwara-Oru raudteejaamade wahel aſuwaſſe wahimajja, kuſt wiidi teenija Johannes Treibergi paar kodukodukoetud pükſe. Kahju 20 kr. Warguſeſt teatati kriminaalpolitſeile.

Poonu heinamaal.

15. ſkp. leiti Kohtla wallas, Käwa küla heinamaalt poonult ſama küla elanik Auguſt Paju, 45 a. wana. Eneſetapmiſe põhjuſeks oli liigne alkoholi tarwitamine.

Rahwamurd kella-wiie-teel.

Pühapäewal oli N.-Jõeſuu kuurhauſis kella-wiie-tee ajal nii rohkelt rahwaſt, et laudadeſt tuli kibe puudus kätte. Ka kabaree-õhtutel, mil nüüd konferanſjeeks Paul Pinna Tallinnaſt, nii laupäewal kui pühapäewal ei leidunud hõlpſalt waba lauda.

Külm merevesi peletas suplejad.

Pikemat aega püſis N.-Jõeſuus merewesi ſoe 20 kraadi ümber. Sooja wee tõttu oli ſuplejaid warahommikuſt pealet lõunakuni rand täis. Pühapäewal puhus moatuul ja weſi meres oli päris külm. Suplejaid oli ſeetõttu ka üsna wähe.

Murdwargus Pimestikus.

14. juulil teatati Narwa kriminaalpolitſeile, et Waiwara wallas Pimestiku külas on toimitud murdwargus. Murdwaras on tunginud ukſe puruſtamiſe teel Ewa Kalda elukorterisſe ja ſealt kaaſa wiinud kaks rahakotti ühes 23 kr. rahaga. Peale ſelle on murdwaras kuuri lahti murdnud ja ſealt ära wiinud 16 kilo ſealiha. Kahjuſaaja kahtlustab murdwarguſe toimepanemiſes Leonhard K. Kriminaalpolitſei poolt on juurdlus alatud.

Puuduwad kõnniteed.

N.-Jõeſuu ſuuremaid puuduſi on, et puuduwad kõnniteed. Ainult peatänawail on kõnniteed olemas. Tänawail, mis mererando wiiwad, puuduwad aga kõnniteed täielikult, peale Haani tänawa ja ſealtki puudub wäike jupike. Ei oleks wiſt küll üleſaamatuid raskuſi, kui alewiwalitſus nõuaks, et iga ſuwila omanik teeks oma ſuwila kohalt kõnnitee korda.

20 Tartu linnaametnikku Narwas.

Läinud laupäewa õhtul ſaabus Narwa 20 Tartu linnametnikku. Külaliſed wõeti Narwas wastu Narwa linnawalitſuſe ametnikkude poolt. Laupäewa õhtul ja pühapäewal tutwuſid tartlaſed linna waatluswäärſete kohtadega. Lõuna oli korraldatud „Peterburi“ hotellis. Õhtul ſõitſid külaliſed Narwaſt N.-Jõeſuhu, kus weel kella 10 paiku kuurſaali ruumides peeti ühes Narwa linnaametnikega ühine kooswiibimine. Külaliſed jäid oma külaskäiguga Narwa ja Narwa-Jõeſuhu wäga rahule ja wiiſid lahkudes head muljed kaaſa.

Sõdur põgenes wäeosast.

Putkas üle piiri SSSR'i?

10. ſkp. lahkus omawoliliſelt wäeoſaſt ja on ſenini kadunud Jõhwi 4. ükſiku jalawäe-pataljoni reamees Nikolai Bobrow. Arwatakſe, et jooksik on ſalaja putkanud üle piiri SSSR'i, kuna ta juba waremalt kaitſewäe teenistuſes olles katſus minna Nõuk. Wenesſe, mis aga ſiis ebaõnnestus.

Vig. sõjam. üh. kongressile

ſõitſid Narwaſt O. Pakkas ja M. Glasberg.

Pühapäewal, 17. ſkp. peeti Tallinnas eesti wigastatud ſõjameeste ühingu üleriiklik 15 kongreſs, milleſt Narwa oſakonna eſindajatena wõtſid oſa O. Pakkas ja M. Glasberg. Kongreſſi päewa kawas olid inwaliidide hoolekandesſe puutuwad küſimuſed, eriti rawimiſe, penſioni ja toetuſe oludesſe puutuwad küſimuſed.

ÜENÜ Kullaküla oſakond aſutamiſel.

Eesti-Ingeris on praegu käimas eeltööd ÜENÜ oſakonna aſutamiſeks. Oſakond kutſutakſe ellu Kullakülas ja tahab koondada oma ümber Eesti-Ingeri noori. Aſja eesotſas ſeiſab praegu R. Reijo, kes lõpetanud Tuuſula rahwaülikooli.

Jõhvi kroonika.

Alewi karjamaalt ei tohi liiwa wedada. Mitmed Tammiku mehed wedaſid ehituste juure liiwa alewi karjamaalt. Kuna alewikarjamaal ei ole awalikku liiwaauku, keelati liiwawedamine ſealt ära. Eſimeſed liiwatoojad ſaid armu kuid edaspidiſed wõetakſe wastutuſele.

Hiilis heeringalaewale ja ſealt põgenes wälismaale. Tallinna ſadamapolitſei teatas Jõhwi, et Jõhwi alewi kodanik Alfred Paumer, 23 a. wana, hiilis ſalaja 9. juunil ſ. a. Tallinnaſt wäljaſõitnud heeringalaewale „Eestirand“ ning hiljem ühes wälisſadamas jooksis maale.

Supi aſemele „Sinimets“. Kohtuſiſeminiſtri otſuſega on Jõhwi kaupmehe Abel Supi perekonnanimi muudetud tema palwel „Sinimetſaks“. See otſus käib ka naiſe Aliide ja laste Salme, Maimu-Koidula ja Eriku kohta.

Ka Jõhwis ſuhkruſõda. Suhkrutolli tõstmiſega algas ka Jõhwi poodides tung odawa ſuhkru järgi. Ärid müüſid ainult üks kilo ühele oſtjale.

60-a. eit pani wallawalitſuſed protſesſima. 60-aastane lihttööline Marie Kinnil wigastas puuſaag käe ja wigastatu tuli paigutada Jõhwi haigemajja. Siin läks tema rawimine maksma 78 krooni, mille Jõhwi wald wälja makſis. Kuid ühes ſellega leidis Jõhwi wald, et Kinn pole tema kodanik, waid hoopis Waiwara walla oma. Selle põhjal eſitas Jõhwi wald arwe Waiwara wallale. Wiimane polnud ſellega nõus. Algas juurdlus, milleſt ſelgus, et Kinn käis Jõhwi ja Waiwara wahet ja jäi ikkagi pooleldi ſegaſeks, kelle kodanik Kinn õieti on. 16. ſkp. oli toimetus Jõhwi jaosk. rahukohtuniku juures Jõhwi wallawalitſuſe adminiſtratiiw-kaebuſel Waiwara wallawalitſuſe wastu arutuſel. Lõppes ſellega, et kohus lõpetas aſja Waiwara wallawalitſuſe kaſuks wormiliſtel põhjustel.

Tuletõrjujate wiperustega huwireis. Laupäewal kell 5 p. l. ſõitſid Jõhwi tuletõrjujad 25-liikmeliſes kooſſeiſus Narwa Paabi omnibuſiga pikemale ringreiſule kaugema punktiga Wiljandi. Kuni Iiſakuni läks kõik hästi, kuid Iiſaku ja Ranna-Pungerja wahel purunes eſimeſe õnnetuſena aknaklaas. Tunniajaliſe peatuſe aga tegi Lohuſuus kummi lõhkemine. Ööbiti Muſtwees, kuſt warahommikul, kell 5, algas edaſiſõit. 47 klm. Tartuſt ſiinpool, Roela wallas, Sirgawere külas, lõhkes aga teiſel tagumiſel rattal kumm. Häda oli, et tagawarakumme enam ei olnud. Kõlistati Tartu äridesſe, ſealt pühapäewa tõttu ei wastatud. Ei jäänud muud üle, kui telefoniliſe teate peale ſaatis Paap ühe kergeauto 150-kilomeetriliſele reiſule ja tõi uue kummi kohaneale. Selle kohale ſaabumiſeni aga istus ekskurſioon terwelt 10 tundi kohal. Õhtul jatkus ſõit, kuid kümne kilomeetri järgi, Maarja-Magdalenas, purunes jällegi tagumine kumm: jälle lappimine ja parandamine, mille järgi wiimaks ſuure hädaga Tartu jõuti. Lõpuks kõigele purunes ka ukſeklaas. Tartuſt jatkus reis Wiljandisſe ja ſealt Põltſamaa kaudu tagaſi. Koju oodati ſeiklusrikaſt ekskurſiooni, milleſt wõtſid oſa ühingu preſident Käbin, juhatusliikmed W. Abelow, N. Wildenau, mitmed jaoskonnaülemad, arſt Lasberg, ühingu toetaja liige alewi wanem Lepik ja teiſed, uute ſeiklustega esmaspäewa õhtul.

Eesti esivõistlused kergejõustikus

peetakſe 6. ja 7. aug. ſ. a. Narwas.

6 ja 7. augustil ſ. a. korraldatakſe Ekraweliidu loaga Narwas k.-ſ. „Wõitleja“ ſpordioſakonna poolt Eesti eſiwõiſtluſed kergejõustikus. Kawasſe on wõetud kõik kergejõustiku alad, peale kümnewõiſtluſe, milline peetakſe hiljem. Aja kokkuhoiu mõttes on käesolewal aastal eſiwõiſtluſed esmakordſelt kahepäewaſed. Praegu käiwad Narwas kibedad ettewalmistuſed wõiſtluste wastu.

Kindral Tõnisſon ſõitis puhkuſele.

Kolonel Pulk diwiiſiülema k.-t.

1. diwiiſi ülem kindral-major A. Tõnisſon ſõitis pikemaks ajaks puhkuſele ja aſus elama Rutja randa, Rakwere läheduſſe. Diwiiſi ülema k.-t. määrati rügemendiülem kolonel Pulk.

*

25. juulil ſaabub Narwa Läti 4. diwiiſi ülem kindral Dankers, kes tutwub Kurtna laagri tegewuſega, ſamuti ka Narwa garniſoniga. Kindral Dankers jääb Narwa 10 päewaks.

10. augustil ſõidab Narwa kaks rootſi koloneli, kes teeniwad Rootſi ſõjawäes kõrgetel kohtadel. Rootſlaſed jääwad Narwa 5 päewaks ja tutwuwad garniſoni ſiſemiſe korraga ning laagriga Kurtnal.

Sakſa ſkaudid Narwas.

14. juulil ſaabus Berliiniſt Narwa 27 ſakſa ſkauti. Ekskurſiooni juhtideks on ſtm. Wünſche ja ſtm. Jankel. Narwas tutwuſid ſkaudid linnas ja tema ümbruskonna waatluswäärſete kohtadega. Siit ſõidawad ſakslaſed Tartu ja Petſeri. Eriti ſuurt huwi tunnewad ſakslaſed Narwa ajalooliste kindluste ja maaaluste käikude wastu. Samuti huwitas ka neid Narwa-Jõeſuu mererand.

Lagunew trepp N.-Jõeſuu kaldal.

N.-Jõeſuu teiſe ſadama juureſt kaldale wiiw puutrepp kipub lagunema. Keſet treppi ühe aſtme laud on lagunenud ja teadmata kelle poolt ära wiidud. Nii ſeiſab trepp juba mõnd päewa ja teda pole nähtawasti ſeni weel keegi mõtelnud parandada. Laewalt pakkidega tulijatel on trepi kaſutamine praegu üsna tülikas.

M. Võhma viimane teekond.

Sängitati rohkearwuliſe ſaatjaskonna oſawõtul maamulda.

Läinud reedel ſängitati maamulda rohkearwuliſe ſaatjaskonna oſawõtul end. k.-ſ. „Wõitleja“ eſimees Martin Wõhma. Enne kirikuſſe wiimiſt ſurnukirſt oli öö-päewa k.-ſ. „Wõitleja“ ſaalis, piiratud auwahtideſt. Kogu ſeltſimaja oli leinaliſelt waikne, eſikſel lehwis leinaloorisſe mähitud lipp ning akendel põleſid leinaſidemetes küünlad. Reedel kell pool 7 õhtul wäljus matuſerong „Wõitlejaſt“. Kirstu kandſid kadunu kaaswõitlejad G. Matto, J. Metſatalu, J Hermann, T. Kösper, G. Willman ja T. Käbin. Peetri tuletõrjeſeltſi kohal leinarong peatus wiiwuks. Seltſi peamehe adjutant E. Wiikmann ütles lahkunule wiimaſe järelehüüde. Peetri kirikuſt leinarong liikus Peetri koguduſe wanale kalmistule. Pärgi aſetaſid E. Pihlau — Narwa kaitſeliidu malewkonna poolt, Peetri tuletõrje-ſeltſi poolt E. Wiikmann, k. ſ. „Wõitleja“ juhatuſe poolt J. Hermann, ſp.-oſak. poolt J. Metſatalu, teatri, naisgrupi ja muuſika oſakonna poolt G. Willmann j. t.

Ekskuningas Manuel ſurnud.

Neil päewil ſuri Londoni lähedal Twickenhamis oma losſis endine Portugali kuningas Manuel. Maapaos elaw Manuel oli täie elujõu juures, mispäraſt tema ſurm tuli päris ootamatuſena. Manuel tõugati Portugali troonilt 1910. aastal.

Uuendage „Alutaguse Elu“ tellimist.

Narva vaimustab ameeriklasi.

Ameerika Pariiſi konſul wiibis kolm päewa Narwas.

Läinud reedel, laupäewal ja pühapäewal wiibis Narwas Ameerika Pariiſi konſul Edward Page, kes tutwus Narwa waatluswäärſete kohtadega. Peale tutwumiſt linnaga ſõitis Ameerika konſul Narwa-Jõeſuhu, kuhu jääb mõneks päewaks ſuwitama ja ſõidab ſiis tagaſi Pariiſi.

Enne äraſõitu oli meie lehe kaastöölisel jutuajamine konſul E. Page'iga, kes oma külaskäigu kohta ſeletas:

„Wiibin eſimeſt korda Eestis ja Narwas. Waremalt olin Ameerika konſuliks Tokios ja nüüd olen ſamas ametis Pariiſis. 3 päewa jooksul tutwuſin kaunis põhjalikult Narwa linna waatluswäärſustega. Olen üllatatud Narwaſt. Narwa on tõepooleſt igale ameeriklaſele üheks huwitawamaks waatluskohaks terwes Euroopas. Narwa wõib waimuſtada iga ameeriklaſt. Eriliſe ilme Narwale annab ordulosſ kõrge ja huwitawa torniga, Jaanilinna kindlus, kõrged wallimüürid ümber linna ühes maaaluste käikudega. Samuti on waatluswääriliſed wanad kirikud ja ukſe-portalid. Seni olin Narwaſt hoopis teiſes arwamuſes. Arwaſin, et linna kujutab endaſt waid Eesti-Wene piiripunkti, kuid nüüd näen, et ſee linn on eriti huwitaw ajalooliſeſt küljeſt, kus peaaegu iga hoone ja tänaw on lehekülg huwitawaſt ajalooſt. Heal juhtumil püüan Narwat uuesti külastada.“

Selguseta...

Tallinnaſt, 18. ſkp. Walitſuſe kujundamiſe läbirääkimiſed laupäewal keerleſid walitſuſe iſikliku kooſſeiſu küſimuste ümber ja kaugemale ſelleſt ei olnud ſaadud ka weel esmaspäewal. Juba neljapäewal olid rahwusliku keskerakonna eſindajad riigiwanema kandidaadile K. Einbundile rõhutanud, et keskerakond ei ſaa meie rahanduſe rahuliku arenemiſe huwides ſellega leppida, kui majandusminiſtri kohale nimetatakſe krooni kurſi langetamiſt pooldaw J. Zimmermann. Täna hommikul keskerakonna eſindajad olid uuesti kutſutud riigiwanema kandidaadi juure läbirääkimistele walitſuſe kujundamiſe küſimuſes. Toimetuſe töö lõpuni weel ei olnud ſelgunud, misſuguſeid tagajärgi tähendatud nõupidamiſel walitſuſe iſikliku kooſſeiſu küſimustes ſaawutati.

Paiguti ja vähevõitu vihma.

Pühapäewa hommikupoolikul ſadas Alutaguſel mõni ſagar pikſilmi oodatud wihma, ſedagi aga ainult paiguti ja wähewõitu. Õhtuks ſelgus ilm ja endine põuane kuumus oli käes jälle. Tuul püſib jonnakalt puhumas kuiwaſt ilmakaareſt.

Waimulik kontſert N.-Jõeſuus.

Pühapäewal kell 5 peale lõunat oli N.-Jõeſuu kirikus ſuurem waimulik kontſert, kus eſineſid prof. Kapp orelil ja prof. Papmehl wiiulil, prld Riomar, Offeril ja J. Wälbe ning Stepanow lauluettekannetega. Eeskawas oli Bachi „Aria“, Rubinſteini oratoorium „Kadunud paradiis“, Hilderi „Palwe“, Tosti „Ave Maria“ j. t.

Peale kontſerti oli kirikuaias näitemüük ühes loterii-allegriga. Siſſetulek kontſerdiſt ja näitemüügiſt läks kiriku heaks.

Võitlus Valge Maja pärast.

Ameerika Ühendriigid walmiſtuwad preſidendi walimiſiks.

Herbert Hoover,

Ühendriikide praegune preſident ja wabariiklaste kandidaat eelolewatel preſidendi walimistel.

Franklin D. Rooſevelt,

New-Yorgi oſariigi kuberner, demokraatide kandidaat.

Meie seltsielu tänasest ja homsest.

I

Meie ſeltſielu kiratſemiſeſt wiſt on kõneldud ja kirjutatud peaaegu juba iſeſeiswuſe-aja algusaastateſt ſaadik. Neid põhjuſigi on katſutud näidata, miks ſee ſeltſielu ſiis nii hingetu on ja ei ſaa jalgu alla, kuidas waremalt piskuſt ſaid ſuured ſeltſihooned ja rahwamajad ja kuidas nüüd neisſamus ruumikates hoonetes ei ſakſata elugi ſees hoida, hingitſetakſe ja kiratſetakſe. Samuti ka on otſitud teid, mis tooks asjasſe paranduſt — ſeniajani aga küll wiſt ſuuremate tagajärgedeta.

*

Ei ole tarwis pikka pilku, et näha, et ka Narwa ſeltſielu mõneti ſumpab üsna ſihitul teel. Kahe Narwa wanema ſeltſikantſi — „Ilmariſe“ ja „Wõitleja“ — kohta ſöandati nüüd wiimaks awalikult mainida, et kummalgi neiſt ei ole ſeltskonna täit toetuſt ſeljataga. Käputäieke inimeſi on jäänud „Ilmariſe“ kui „Wõitleja“ ümber, ja neidki ei ſeo ſuurt ſeltſi ſihid kui muu, mis ei ühenda, waid ennemini lahutab. Ei ka „Ilmariſe“ ega „Wõitleja“ majades ſünni ſarnaſt, mis tooks kaaſa täiel määral laialiste hulkade ſüdamed, nagu waremalt.

Ja ſeda — paraku! — ei kuski mujal. . . kui kahes Narwa eesti ſeltskonna ja eeſtluſe peakantſis, kus ennemalt wõitlus Eesti meele ja keele päraſt aina kees! Ja kus ſama wõitlus oma rahwusliku ja omakultuuriliſe peremehepõlwe eeſt nüüd ſeda heledam, rõõmſam ja julgem wõiks olla, peaks olema!..

*

Wõõrad ütlewad meie kohta, et oleme üsna lühikeſe ajaga päris pikkade ſammudega käinud, milleks rahwastel wahel teistes oludes kulub kümneid aastaid ja weel rohkem. Kui käed on nii-ütelda tööd täis, ſiis ei tea iſegi, kuſt kandiſt peale hakata ja mida tegemata jätta. Nii jääb üht-teiſt ikka ſilmapaari wahele, mis wõib ju ka üsna oluline olla, aga millega kõige tuliſemalt ei ole häda.

Paistab, et meil ka ſellega, mis meid kui wäikerahwaſt õieti kannab ja teeb tugewaks ning annab eluõiguſe ja eiujõu, pole kõige tuliſemalt häda olnudki. Riigi- ja kogukonna elu korraldamine ja juhtimine ning lõpmata hulk muid tööuudismaid, mis tõi eneſega kaaſa iſeſeiswumine, on ju kiskunud ſeltſitöö juureſt ära terwe rea wanemaid juhtiwaid tegelaſi — kas päriſelt, wõi on nad jätnud poole ſüdamega ja muu tegewuſe koormaga ſeltſi juure. Hea meel, kui ſeda oma heaſt tahtmiſeſt ja „wanaſt armuſt“, mis ei öelda roostetawat. Üsna ſagedasti lihtſalt parteiwõim arwab ſelle heaks ja peab tarwiliſeks. Seeſama parteiwõim on õpetanud ka terwe rea aastate kestel ſaama ja jagama. Ja kuſt ſiis nii üle-öö ſarnaſes õhkkonnas ja oludes meil neid kultuuriwõitlejaidki ja puht-ſeltſitegelaſi on olnud aina wõtta ja anda! See on pealegi töö, mille wastu on ajawaim — ei too midagi ſiſſe, küll aga „jumalamuidu“ paneb peale kohustuſi. Ja kui on nõnda, mis meil ſiis on pahandadagi, et ſeltſimajades, kus enne kees töö, nüüd ei ſünni ſääraſt, mis wõidaks laialiste hulkade ſüdamed!? Et on jäänud käputäieke järele ſadade, rohkemgi aſemel!? Et põliste Eesti ſeltſide küünal, mis waremalt helkis ligidale ja kaugele, ſeiſab waka all!?..

*

Aga üsna ſelge on, et meil igatſetakſe juba töökäſi ja tulemuſi ka ſinna, mis meid — nagu öeldud — õigupooleſt teeb tugewaks ja millega meil ſeni üsna tuliſt häda pole olnud. Meie näeme, kuidas Eesti omateater on wõrſumas, kuidas rõhutatakſe rahwuslikke ja omakultuuriliſi ülesandeid. Juba nõuame, et meil oleks oma ſelge ja ſihikindel kultuurprogramm. Maa kultuurühiskonnaſt kõneldakſe ja ſelleſt, kuidas ka külas elu ſaaks pingeliſem waimliſtelt wäärtuſtelt. Ja ſeda kõike mitte ükſi ainult ſõnades, — teotſetakſegi. Nende ridade kirjutajale paarilt-kolmelt lühimatkalt Alutaguſel puutus ſilma, kuidas ſeltſitööle ka maal on tulemas uut ſiſu ja uut waimu ja milliſe innuga lüüakſe kaaſa küla ſeltskondlikkudes ettewõtetes. Piskuſt kantakſe kokku ja on kerkimas üsna mitmel pool taas ſeltſimaju nagu wanasti — täie teadmiſega, et abi peab tulema omaſt käeſt, nagu nüüd kriiſiraskutes õpetame meie ja õpetawad teiſedki. Kui oma abi aga ükſi ei aita, ſiis lööwad ſuuremaks kawatſuſeks ja ſelle läbiwiimiſeks koguni paar-kolm ſeltſi käed kokku.

Eks ſee kõik kõnele üle tüki aja hoopis uueſt leheküljeſt meie kiratſewas ſeltſielus ja waheſt ſelleſtki, et uue alguſeſt meie ei olegi enam päris kaugel.

*

Narwa on jälle — nagu kõlawalt armastame kiidelda — ſuureks wäramawahiks kahe, ei ükſi ainult kultuuriliſelt, waid ka ühiskondlis-poliitiſelt põhjani lahkuminewa erimaailma wahel. Seda juba eeskätt aſendilt ſtrateegiliſelt, wanade ſõjateade pärandina. Aga kas oleme korra ka küſinud, kas ta on meile ſuureks wäramawahiks ja piirikantſiks ka ſelles mõttes, mis meid kannab ja teeb tugewaks!?

Kas oleme kannud hoolt, et ta ei ſeiſaks mitte ükſi, waid et tema wastutusrikasteſt ülesanneteſt oleks ſaamas ühtlaſi oſa ka tugew omakultuuriline ſeljatagune ſügawa rahwusliku meelſuſe kandel!?

Kuid ſelleſt teinekord.

Gdg.

ÜENÜ noorte-pere tuleb Toila kokku

Viru suurima rahvusliku noorsoo-koondise suvipäev Toilas ühel ajal Toila laulupäevaga.—Kõnelejateks J.Pitka ja rkl. A.Bachmann.

Sajad noored sõprus-ja koostöö-sidemeid sõlmima.

ÜENÜ Wirumaa keſtkorralduſe korralduſe 31. juulil Toilas peetakſe järjekorraliſt ÜENÜ Wirumaa oſakondade ſuwipäewa, milleſt on loota õige rohket oſawõttu. ÜENÜ oſakondi on Wirumaal 45 ja nende ümber omakultuuri ja iſetegewuſe tööks on koondunud üsna ſuur pere noori. Oma liikmete arwult, mis küünib mitmesſe tuhandesſe, ÜENÜ on praegu Wiru ſuurimaks rahwuslikuks noorſookoondiſeks. Narwa oſakondadeſt ükſi on ÜENÜ ſuwipäewale ſõitjaid ſaja ümber, nii et on arwata, et Toila koguneb mituſada noort üksteiſega ſõpruſe ja koostöö ſidemeid ſõlmima. Suwipäewale kõnelejateks on palutud admiral J. Pitka ja rkl. A. Bachmann.

ÜENÜ-laste ſuwipäew Toilas algab juba 30. juuli õhtul üldiſe kooswiibimiſega laagritule juures. Seal on noortelt wõiſtlusettekandeid oma-loomingust, milleſt huwitawamaks tõotab kujuneda humoreskide wõiſtlus. Auhinnaks parimaile noorweſtlejaile on walitud ka wastawalt: 2 liitrit metsmaaſikaid, 5 liitrit piima j. m.

31. juulil, pühapäewal, kell 11 homm. on ſuwipäewa töökoosolek, millele järgneb oſawõtt Toilas laulupäewaſt, ſamuti korraldatakſe ſoowijaile lühemaid matku lähemasſe ümbruſesſe kodumaa kaunima rannikuga tutwumiſeks.

ÜENÜ ſuwipäewade mõtte algatajaks Wirumaal on ÜENÜ Narwa oſakond. Eſimene ſuwipäew peeti Narwas 27 juunil läinud aastal Narwa laulupäewa eelpäewal.

„Õndsa tsaariaja“ lõpp Peetri lossis.

Ülevaatlik „Peetri tuba“ ja „Narva tuba“ huvitavate ajalooliste esemetega. Narva muuseumi külastajaid vähem mullusest.

Narwa linnamuuſeumide külastajaid on tänawu märkſa wähem kui läinud aastal. Juunikuu kestel külastati Lawretſowi nimeliſt linnamuuſeumi 150 korda, Peetri muuſeumi piſut rohkem.

Peetri muuſeumi on mitmeti kohendatud. See oli ſeniſel kujul ennemini antikwariaat kui muuſeum. „Õnnis tſaariaeg“ püſis ſeal ſiiamaani: keisrikujude ja -piltide rohkuſe pooleſt Peetri muuſeumil ei olnud wiſt ühtki wõiſtlejat teiste ſeas, ka oli ſeal hoitud alles üsna wäärtuſeta koli, nagu 1000-aastaſe Wenemaa ja 300 aastaſe Romanowite ſuguwõſa juubeli aegſete ilutulestuste ekraanid jne. Tſaariaja „troonid“ on nüüd ümberkorraldamiſe „wõimupöörde“ näol ka Peetri muuſeumis „kõikuma“ löönud. Nii on Peeter Suureſt ſäilinud eſemed koondatud ühte ruumikasſe tuppa „Peetri toa“ nime all. See on muuſeumis üks paremaid ja ſinna on paigutatud barokkſtiilis kapp, tugitoolid, woodid, Peetri walmistatud laewa mudel, ſaapad, napſiklaaſid, „Peeri nui“ j. m. Teiſe oſasſe on koondatud Narwa ajalooliſed eſemed. Enam-wähem on püütud ſäilitada Suur-Gildi koosolekute tuba gildi mööbliga, millele on toodud liſaks Wäike-Gildi tſunftilipud, tinakruuſid ja -kannud, Narwa linnawahtide hellebardid, omaaegſe kodanike ratſawäe (Bürger-Kavallerie) mundrid, ſadulatekid ja -taskud j. m.

Ümberkorralduſe tööd nii Lawretſowi kui ka Peetri muuſeumis on weel päriſelt lõpetamata.

Kolm Lauſanne'i päewakangelaſt

Prantſuſe peaminister Herriot, Briti peaminister Mac Donald ja Sakſa riigikantsler von Papen (paremalt).

Lõbus wahejuhtum Lauſanne'is.

Lauſanne'i konwerentſi tõſiſes töös wilkſatasid mõnikord ka lõbuſad hetked. 5. mail pühitſes Prantſuſe peaminister Herriot oma 60-aastaſt ſünnipäewa. Tema nimele ſaabus terwe wirn õnneſoowi telegramme ja kirju. Teiste terwituste ſeas leidis ta ka ümbriku, milles oli Sakſa pangatäht wiiele miljardile. Raha oli pärit inflatſiooni ajaſt. Juurdeliſatud tähele oli kirjutatud: „Reparatſioonide lõpulikuks reguleerimiſeks.“

Gilette ſuri.

Habemeajamisaparaadi leiutaja Gilette ſuri 77 aasta wanaduſes.

Haawatud biiſon ſurmas õpetlaſe.

Mai alul ſõitis Kongosſe tuntud Ingliſe õpetlaſe Cutbert Crysti juhatuſel ekspeditſioon püüdma metſikuid loomi. 29. mail ſaabus ekspeditſioon Aka jõe piirkonda, kus leidub palju biiſone. Kellegi ekspeditſiooni liikme poolt haawatud biiſon tormas Crysti kallale ja tõstis ta ſarwedele. Kohe ſaadeti päriſmaalaſeſt käskjalg lähemasſe linna, ent kui arſt 50-miililiſelt kauguſelt jõudis pärale, oli õpetlane juba ſurnud.

Haukuw metsrahwas.

Teatawasti awastati ühe teadusliku ekspeditſiooni poolt hiljuti Cape-Yorki läheduſeſt Auſtraaliaſt kõige algeliſemal arenemiſe aſtmel wiibiw metsrahwaste ſuguharu. Suguharul ei ole üldſe mingit kõnekeelt, mille tõttu nad omi primitiiwſeid ſoowe ja tundeid wäljendawad röhkimiſe ja haukumiſe abil.

Nüüd on rühm Ameerika teaduſemehi otſustanud ſaata ſelle omapäraſe ſuguharu uurimiſeks Auſtraaliasſe kolm populaarſet loodusteaduſe profesſorit. Wiimastega ſõidab kaaſa weel eriline ekspeditſioon ühes helifilmi aparaadiga, millega kawatſetakſe jäädwustada primitiiwſe ſuguharu eluawalduſi ja häälitſuſi.

Riis lõppemas.

Riiſi oſtmiſeks Eesti Panga poolt enam wäliswaluutat ei anta. Pank arwab, et praeguſel ajal wõib wäga hästi ka riiſita läbi ſaada. Sellepäraſt on riiſi tagawarad kolku kuiwanud. Iſegi ſuuremais ärides on weel ainult mõni ükſik kott tagawaraks. Ka nõudmine riiſi järele ei ole kuigi ſuur. Suuremaks tarwitajaks on ainult haiglad, kes wajawad riiſi haigetoiduna.

Mees otsib oma naist

Will Ambergi põnewusromaan.

„Kas arwate, et nad ei ole ſeda?“

„Olen rohkem kui kindel, et mõlemad kelmid tegutſeſid wale nime all.“

„See ei ole ju nii lihtne.“

„Miks mitte? Mis raskuſi ſelleks wõiks olla? Wõi uſute, et proua Reinhardt hakkas oma eeskujuliste üüriliste pasſe uurima?“

„Proua Reinhardt muidugi mitte, küll aga politſei!“

„Politſei uurib pasſi ainult juhtumil, kus ſelle kohta on tekkinud kahtlus. Politſei poolt oli kelmidel kõige wähem midagi karta. Ja alles ſiis, kui nad mõnekuuliſe peatumiſe järele tundſid oma julgeoleku täiesti kindlustatud olewat ning üldiſelt — mitte ükſi kaasüürnikke, waid näiteks ka kirjakandjat, kes neile posti tõi, kaupmehi, kes neile kraami koju kätte ſaatſid, käſitööliſi, kes neile tööd tegid, weennud olid, et Kaiſerlien ja Stolzenberg on nende õiged nimed, julgeſid nad ebaprotſesſi alata.“

„Kas wõite oma wäiteid tõendada?“ küſis Kaiſerlien.

Ina Heldt naeratas ſalapäraſelt; ja piſut põhjendamatult ta küſis ſiis:

„Sündiſite 12-dal nowembril tuhatüheksſadaükſ, härra doktor, eks ole?“

„Jah“, tunnistas Kaiſerlien hämmastunult.

„Siis mul on tõendus käes“, wõidutſes naisſekretär. „Käiſin täna nimelt juba linna aadresſlauas. See doktor Kaiſerlien, kes poolteiſe aasta eeſt proua Reinhardti üüriliſena regiſtreeritud, on annud üles, et ta on ſündinud 12-dal nowembril tuhatüheksſadaüks. Kas ſoowite weel ſelgemat tõenduſt, et ſelle mehe õige nimi ei ole doktor Kaiſerlien, waid et ta ſeda ainult mängib?“

„Te näite juba täna tubli töö ära teinud olewat“, ſõnas doktor Kaiſerlien tunnustawalt. Ja ſee wastuſeſt põiklemine naisſekretäri asjalikkudele wäidetele tähendas, et ta pidas eſitatud argumente külläldasteks.

„Jah“, kostis Ina lühidalt ja tuli kangekaelſelt oma nõuande juure tagaſi: „Politſeil oleks aga ſarnaſe asja ſelgitamine märkſa kergem kui teil wõi mul.“

Mõne aja nad waikiſid. Kõrwallaudades kõliſeſid klaaſid, kõlas naeru. Kaiſerlien ſoowis, et ta nüüd oma järwe-äärſe ſuwila töötoas wõiks kõndida edaſi-tagaſi, et head nõu leida...

Ta ſilmitſes Ina Heldti, kelle pilk läbi akna liikumatult oli ſihitud jaamahoone igawale eſipoolele. Haawata ta oma naisſekretäri nõuande tagaſilükkamiſe näol mingil moel ei tahtnud. Aga ta oli ka otſustanud toime tulla ilma politſei abita; ſelleſt Ina pidi ſaama aru pahandamata.

„Waheſt taſuks käia ära adwokaatide Vogti ja Arnheimeri juures“, tähendas Kaiſerlien huupi, et ſundida Inat wastama.

„Asjata!“ kostis naisſekretär ſõnaahtralt.

„Neilt wõiks ſaada teada mõnd kelmide iſikukirjelduſe kohta ometi, millega ſiis oleks waheſt midagi peale hakata. Ja ühes asjas mul pole ka weel ſelguſt. Eks adwokaadid Vogt ja Arnheimer pidanud märkama, et mõlemad mehed eſinewad wale nime all? Kas ſiin pole teadlikult mängitud kokku ka adwokaatidega?“

„Oletage, et lähete täna eſimeſt korda mõne adwokaadi juure“, õpetas naisſekretär, „ja eſitlete end Mülleri wõi Maieri nime all. Ega te ometi arwa, et adwokaat kõigepealt hakkab uurima, kas teie nimi on õige. Kui te end wale nime all olete eſitlenud, ſiis on harilikult kahju ſelleſt teile, mitte adwokaadile. Olen weendunud, et mitte kumbki adwokaatideſt ei teadnud, et nende wolitajad Stolzenberg ja Kaiſerlien eſineſid wale nime all.“

Ka Kaiſerlienile oli wiimaks ſelge, et ſedamoodi kaugele ei olnud jõuda. Kuid ometi pidi midagi ſündima. Mingiſuguſed niidid pidid wiima kadunud petiste jälile. Ei ſaanud ju kaduda jäljetult.

Kriminaalromaanid teawad tuhat wõimaluſt, kuidas ſaadakſe kurjategijaile jälile. Mingi teade, oſawalt mõnesſe ajalehte paigutatud, mis meelitab kurjategija teokohale; wõi järelekuulamiſed piirijaamadeſt, mille kohta on arwata, et ſealt on läbi ſõidetud. Niiſuguſel juhtumiſel pidi muidugi olema wähemalt teada, misſuguſt piirijaama petiſed wõiſid eelistada. Tuli ka ſpeditſioonärideſt kuulata järele, kas nad pole transporteerinud kohwreid Kanti tänawalt 132 ja Kuurwürsti teelt 140 ning kuhu... Tuhat piſitähja... piſitähja, mis makſaks igatahes raha.

Raha...

Kaiſerlien waatas oma rahatasku järele.

Kümmetuhat marka tal oli weel ſularaha kaaſas, ſeda ei olnud palju. Sellega ei olnud ſuurt midagi peale hakata... Kuid õnneks ei mänginud nüüdki raha mingit rolli... Kaiſerlienil oli alati oma pangakonto... Pangaſt tuli raha wälja wõtta... parem weel täna, kui homme.

„Kõige parem oleks, kui ſõidan nüüd kohe panka ja warustan ennaſt weidi ſularahaga“, ütles ta.

Ina Heldt waatas tähelepanelikult, peaaegu kaastundlikult Kaiſerlieni otſa.

„Tahate nüüd minna panka?“

„Jah. Kui käia kähku, ſiis jõuab ſeda weel teha.“

„Kas pean teid ſaatma?“ küſis Ina.

See kõlas koomiliſelt, nii, nagu uſuks Ina, et Kaiſerlien ei tule käiguga toime.

„Ei ole tarwis“, lükkas Kaiſerlien pakkumiſe ſõbralikult, kuid kindlalt tagaſi. „Kui ſoowikſite tänaſe pealelõunaku oma wanematega mööda ſaata, ſiis mul ei oleks ſelle wastu midagi“, liſas ta lahkelt juure. „Ainult tahakſin teid paluda, et tulekſite kella kuue paiku tagaſi ſellesſe hotelli ſiia, et homſe tegewuſe kawa üle läbi rääkida.“

Teine peatükk.

1.

Hotelliſt kuni Potsdami wäljakuni Ina Heldtil ja Kaiſerlienil oli üks tee. Sealt nende teed läkſid lahku. Ina ſõitis maa-aluſe raudteega Schönhauſi allee ſihis, kus tema wanemad elaſid, Kaiſerlien Wittenbergi wäljaku ſuunas, kuna tema pank aſus Baieri wäljaku lähedal.

Kui Kaiſerlien astus pangaruumidesſe, puudus mõni minut üheſt. Teda wõttis wastu ametniku waenlik pilk, mis umbes ütles: ſa olekſid wõinud walida ka mõiſtlikuma aja oma asjaõienduſeks; nüüd, ole lahke, tee kähku!

Järgneb.

Narvalase elamusi punases Piiteris.

Gorohovaja korgikambris.

Sattusime Gorohovaja 2 „koorekihi“ hulka. — Omapärased ülekuulamised. — Süüdistusakt, millest süüdistataval aimugi pole. — Kamber № 16. — Piinarikkad tunnid. — Üleviimine „Spalernajasse“. — Mängin kaasa „52 protsessis.“ — Saatus on veel kord armuline.

Piinakambris.

Gorohowajal aſetati mind esmalt üldkambri, kus istuſid ainult mehed. Nägin kohe, et olin ſattunud Gorohowaja „koorekihi“ hulka: ſiin olid juba ſuuremad ſokſad, kontrrewolutſionäärid ja ſpioonid. See äratundmine mõjus maſendawalt, lõi meeleolu kohe alla poole nulli.

Sama päewa õhtul wiidi mind ülekuulamiſele. Loeti ette pikk ſüüdistusakt, milleſt ma wäga wähe aru ſain, — niiwõrt palju oli ſinna kuhjatud igaſuguſt materjali, fakte ja oletuſi, milleſt mul aimugi polnud, — ja käski ſellele alla kirjutada. Seda ma muidugi ei teinud. „No küll me näeme!“ ütles „kohtu-uurija“, punnisſilmadega juut, kergesti ärritaw ja iſegi märatſew tüüp: „Teieſugustega tuleb juba teiſtwiiſi rääkida!“ Kohe käſutas ta, et mind paigutataks **kamber nr. 16.**

Kohkuſin, ſeſt olin kuulnud, et ſee kamber on tſheka ohwrite põrgu, kus inimestelt wälja pigistatakſe kõik, mis piinajaile wajalik. Ent parata polnud midagi, tuli ka ſee number läbi teha.

Kamber nr. 16 ſeinad olid wooderdatud korgiga, et ſumbutada igaſuguſt heli. Suuruſelt oli ſee kamber nii wäike, et ſeal inimene end mingil moel wälja ſirutada ei ſaanud. Wõimata oli täitſa püsti ſeista, ſamuti ka lamada. Terwe aeg tuli olla kõwerdatud aſendis. Ka ei tulnud kambriſſe **kuſagilt wärsket õhku:** ta oli täiesti õhukindel.

Eſimeſe tunni jookſul ei ſaanud ſuurt arugi, et wiibimine ſeal oleks eriti piinarikas. Kuid warsti hakkaſin tundma ſelle kuratliku kambri piinawat mõju. Liikmeid wälja ſirutada ei ſaanud ja juba ſee paljas teadmine oli piinaw. Kõige hullemaks oſutus aga ſee, et kambris hakkas kõlbulik õhk otſa lõppema. Minut-minutilt läks olukord ühe raskemaks, — warsti hakkaſin juba õhku ahmima. Pea kohiſes, meelekohtades tukſus, **higi woolas ojana.** Karjuſin, et kamber awataks, ent tagajärjeta. Kaua ſee piin kestis, ſeda ei mäleta, ſeſt minestaſin ja tulin meelemärkuſele juba teiſes, üldkambris, kuhu olin toimetatud. Mulle walati külma wett pähe ja wiidi ſiis jälle ülekuulamiſele. Tuikuſin ja ſeiſin waewu jalul.

„Noh, kas räägite nüüd teiſt juttu?“ küſis kohtu-uurija hirwitades. Ei wastanud midagi, olin otſustanud neile mitte mingil tingimuſel järele anda. Nii ei ſaanud nad mind ka ſeekord ſundida allakirjutamiſele.

Ülekuulamiſe järele, mis ei annud mingeid tulemuſi, kuna ma ei teadnud endal mingit ſüüd olewat, liiategi weel ſalakuulamiſes, wiidi mind üldkambriſſe tagaſi. Ootaſin ſeal hirmuga uut ülekuulamiſt, kartes jälle ſattuda piinakambri, kuid enam mind üle ei kuulatud. Nähtawasti oli tuldud aruſaamiſele, et minu iſik on neile protſeſſi lawastamiſel kõrwaliſe tähtſuſega.

Järgmiſel päewal wiidi mind ära.

Alul arwaſin, et mahalaskmiſele, kuid ſee kartus oſutus aluſetuks. Hingaſin kergendatult, kui **Spalernaja wangla** wärawad löödi kinni mu ſeljataga. Teadſin, et mu eluküünal wõis põleda weel edaſi. Kauaks, ſelle üle ma pead ei murdnudki, — olin rõõmus, et ta mul weel üldſe „olemas oli“.

Ehituſelt oli Spalernaja wangla omapärane. Suurem oſa wangikambreid aſus teiſel ja kolmandal korral ja neiſſe pääſes rõdult, mis ulatus üle hoone pikkuſe; rõdud olid trellitatud. Kolmanda korra rõdult, minu kinniistumiſe ajal, **wiskus alla üks wang,** keda parajasti wiidi ülekuulamiſele, — nähtawasti eelistas ta ſurma piinarikkale ülekuulamiſele ja pinnimiſele.

Spalernajas paigutati mind üldkambri, kus istus palju eeſtlaſi, „tegelaſi“ kurikuulſas 52 protſeſſis, arwult 12—15 inimeſt, teiste hulgas Walde-Riiman-Weſſart, ſiis weel keegi profeſſor (nime olen ära unustanud).

See kurikuulus protſeſs läks mul maksma 6 kuud kinniistumiſt. Tänaſin ſaatuſt, et pääſeſin nii kergelt. Teistel läks palju räbalamini, **13 inimeſt mõisteti ſurma,** kümned ſunnitööle ja wangilaagriteſſe. Ent ſee kinniistumine Spalernajal, kuigi ainult pool aastat, mõjus mu närwidele ja terwiſele nii, et tulin ſealt wälja hoopis teiſe inimeſena.

Vabadussõjalased Tapal.

Üle 3000 osavõtja. — Päev möödus ülevas meeleolus ja üldises vaimustuses.

Kokkupõrkeid vahelesegajatega-liinimeestega.

(Oma erikirjaſaatjalt.)

Tapal Peale kolmetunniliſt warahommikuſt raudruunal wuramiſt ſaabuſime kohale. Tinahallid, ſünged pilwerünkad olid kerkinud taewakummile ja peent wihma piſerdas waguniaknaile, kui wäljuſime rongiſt. Orkester jaamaeſiſel mängis terwitusmarſſi. „Tere tulemaſt, Narwa kaaswõitlejad“, müriſeſid hüüded. Kõikjal meeleolu ülew Nabedad lillamütſiliſed kooliplikad kinnitaſid agaralt lilletropſe ſaabujaile rinda. — Enne meid oli juba kohal oſa Narwa wabadusſõjalaſi, kes ſaabuſid eelmiſel päewal jalgratastel. Samuti oli näha liikumas Tartu kaaswõitlejaid, kõik juba enamwähem kodunenud. Südamlikud käepigistuſed. Mõni leidis oma endiſe lahingukaaslaſe, kümmekonna aastate järgi wõib olla juba ununenud kaewikuſõbra, kellega käidud läbi ſõjatuleſt, jagatud wennalikult häid ja halbu hetki. Ja neid möödunud aegu meenudes, tundub jälle nii lähedaſena ſee, kellega ühiſelt on tulnud külg-külje wastas wõidelda oma ja kogu rahwa olemasolu ning wabaduſe nimel.

Tapa.

See tilluke, kuid ſuure kuulſuſega worstilinn ſuikus alles hommikuunes, kui läbistaſime orkestri ſaatel linna, ſiirdudes tuletõrje-ſeltſi aeda. Siin terwitas ſaabunuid Tapa wabadusſõjalaste liidu eſindaja adw. Waher. Kella 10 paiku hommikul algas alles tõeline rahwarändamine Tapa linna. Iga hetk tõi ſuure inimeſi: rongidel, autodel, jalgratastel, jala. Muidu waikne Tapa nagu oleks äkki muutunud mõne ſuurlinna elawa liiklemiſega keskuſeks. Ka ilm muutus äkki, häibuſid pilwerünkad ja kõrwetaw päikſeſetas pääſis wõimule. Kella 10-neks koguſid kohal olewad liidud raudteejaama taha, Jaama tänawa otſa, wastu wõtma wiimaſeid ſaabujaid. Tallinna liit jõudis kohale hommikuſe posttrongiga, kaasas kaks orkestrit, ſamuti Paide liit oma orkestriga. Piſut üle ½11 alustaſid liidud nelja orkestri ſaatel rongikäiku läbi linna järjekorras: Tallinna ja Harjumaa liidud, lipuga kõige ees, ſeejärele Narwa ja Wirumaa liidud, Paide linna ja Järwamaa liidud, Wiljandi ning Wiljandimaa liidud jne. Ligi **1½ kilomeetri ulatuw rongikäik** ſuundus tuletõrje-ſeltſi aeda. Nii kaugele, kui ſilm küünis, näha polnud muud, kui waid rütmis liiklewat peademerd. Hallhabemik, jäärſaabastes talutaat, kõrwuti näpitſprilli kandwa kõrgema ametnikuga marſſiſid ſiin külg külje kõrwal, hinges üheſuguſed ſoowid, üheſuguſed ſihid ja aated, nagu ſiis . . .

Tapa oli wiimſeni wäljas.

Rongikäigu möödumiſel piki teeweeri lainetas rahwameri. Raudteejaama tagune kaſeallee tulwil inimeſi, nii et waewalt leiad läbi teed. Lähedal aſuwate majade ustel-akendel peadekogud. Loobiti lilli, terwituſeks wiibutati kübaraid.

Kalmistul.

Tuletõrje awaras aias riwistuſid Wabadusſõjalaſed, üldarwult umbes paartuhat, nelinurgeti, kuſt marſſiti orkestrite ſaatel Tapa wene kalmistule langenud kaaswõitlejate hauale.

„...andku Jumal rahu neile, kes läinud kodumulda puhkama“! Õpetaja Hanſon tuletas meele kadunute koduarmastuſt ja kohuſetruuduſt. Orkester mängis „Ligemal Jumal Sul'“ wene preestri Ustawi ſõnad: „Terwitada wõime waid neid, kes tulnud tagaſi lahinguwäljalt terwetena, kuid teiſt, kes te puhkate ſiin, jäägu igawene mälestus põlweſt-põlwe“, lõikaſid walusalt nutwate omaste ſügameſſe.

„Kui eesti mehed ja naiſed wõtſid wastu meid lilledega, ſiis ei kuulu need meile, waid teile, kes te ſiin puhkate, waprad kotkad,“ ütles neid ſõnu Keskliidu abieſimees A. Sirk, puistates lilli langenud kangelaste kalmukünkale. Teiſal pidas langenute haual kõne keskliidu abieſimees ja Narwa liidu eſimees K. Podrätſik.

Kell 1 p. l. oli **paraad linna turuplatſil**

Paraadi wõttis wastu wabadusſõjaaegne kaitſeminister ja wabadusſõjalaste keskliidu eſimees kindr. A. Larka, kes ſelgitas wabadusſõjalaste tuleku põhjuſt Tapale. „Meil pole enam rahwaſt, ta ütles, „meie poliitiliſt elu juhiwad üksikud parteide wäljawalitud; parteid tülitſewad alalõpmata. Mis jääb rahwale weel üle — ainult hääletada ja maksta makſu. Peame lõpetama ſelle olukorra“.

Kaitſeministri nimel andis ſuuſõnal terwituſe üle 1. ſoomusrongide rüg. ülem kol. Tollo, ſamuti ſoomusrongide rügemendi poolt. Tapa omawalitſuſe nimel terwitas linnapea Rähn. Kohaliku naiskodukaitſe eſindajana andis lillekimbu ning pidas ſütitawa kõne pr. Paawer.

Igale terwituſele järgnes riwis ſeiswalt paarituhandepealiſelt wabadusſõjalaste perelt **müriſew aplaus ja elaguhüüded.**

Kirjalikke terwituſi 1. diw. ülemalt kindr. A. Tõnisſonilt, 3. diw. ülemalt, eesti iſamaaliſelt ühingult, wigast. ſõjameeste ühingu Tartu oſakonnalt j. t.

Wabaõhuaktus Männikumäel

kujunes jõuliſeks poliitiliſeks aktſiooniks praeguſe parteiliſe oligarhia wastu.

Männiku mäel oli maantee weerele püstitatud ſoomusrongi waatetornideſt awarad auwärawad, kaunistatud roheliſega ning eesti ja ſoome lippudega. Alul oli küll arwata, et wabadusſõjalaste päewa puhul ſõidab Tapale ſuuremal arwul wennasmaa wabadusſõjaliſi — rintamamiehet (wäerinnamehed), ent neid ſaabus waid kaks.

Kõrge, kuiw männimets pakkus wilus puhkuſt wäſinud jalgele. Mäeharjale oli püstitatud 6-ruuporline waljuhääldaja wärske kuuſeroheliſega kaunistatud kõnetooli weere.

Keskliidu juhatuſe liige P. Telg kõneles teemil „Miks on wabadusſõjalaſed erakondade põhiſeaduſe muutmiſe kawa wastu.“ Praegune põhiſeaduſe muutmiſe kawa, olewat nigel wärdjas. Wabadusſõjalaſed kutſuwad üles kogu iſeſeiswalt mõtlewa rahwa, et tagaſi tõrjuda ſelle pealeſurutawa wärdja.

Sellele järgnes keskliidu abieſimehe A. Sirgi kõne teemil „Wabadusſõjalaste liikumine praeguſe poliitiliſe olukorra terwendajana“.

Sotſialistlik löögirühm tegutſeb.

Waewalt ſai A. Sirgi kõne alata, kui oſa kuulajaskonnas tekkis ſegadus. Üks wahelesegajaiſt toimetati jalamaid platſilt ära. Umbes kõne keskpaiku tekkis ſuurem rüſin rahwa ſeas mäeweerel. Kolmneli ſotſialisti pages läbi metſa maanteele. Neile **jookſis järgi wabadusſõjalaſi.** Teel ſattus üks põgenejaiſt linnaſt tulewa wabadusſõjalaſega kohakuti, kes rewolwriga käſutas põgenejat jääma ſeisma. Wahejuhtumiſt likwideerima tõtanud politſeijõud oli peaaegu wõimatu, et rahustada wabadusſõjalaſi, kes judſid juba tubli „nahatäie“ anda tabatule. Politſei walwe all toimetati mees politſeijaoskonda. Teine wahejuhtum leidis aſet weidi hiljem. Wabadusſõjalaſed tabaſid mürgelitegijate peamehe end. rkl. Peſur'i, kes aga politſei kaitſe all pääſes terwe nahaga karistajate küüſiſt. Kolmat korda läks rüſin lahti kooſoleku platſiſt eemal metſas, kuid ſeepeale jäi kõik waikſeks.

Rahurikkujaiſt 5 iſikut wõeti wahi alla.

Nagu hiljem ſelgus, oli üks põgenejaiſt kabuhirmus kaotanud oma püksid ja mütſi, teine jälle rahatasku. Teati kõneleda, et wabadusſõjalaste päewaks oli Tallinnaſt kohale komandeeritud 21 Joonaſe meeſt, peale ſelle olid kohal weel Rakwere ja kohaliſed punaſed mürtſutegijad. Meestel oli kawatſus lewitada ka punaſt propagandakirjanduſt. Üksikuid lehti leiti hiljem löömingu koha lähedalt põõſa alt. Lendlehed olid paljundatud ſhapirograafil ja ſiſaldaſid tawaliſt kommuniſtlikke lööklauſeid. Ka olewat pealinna mürgeldajatel olnud kaasas piſargaaſi-pomme, mida aga ei tarwitatud.

Kooſoleku lõpuſõna ütles keskliidu juhatuſe liige P. Telg, kes konstateeris, et wabadusſõjalaste päewal ei lastud lendu ainuſtki kelliwat ſõna, ei demagoogiliſt mõtet. Müriſew kolmekordne elagu-hüüe oli lõpuakordiks päewa ametlikule kawale. Seepeale walgus oſa wabadusſõjalaſi linna tagaſi, et ſamal õhtul ſõita weel koju, teine oſa jäi lõbutſema Männikumäele rahwapeole.

Ver-lun.

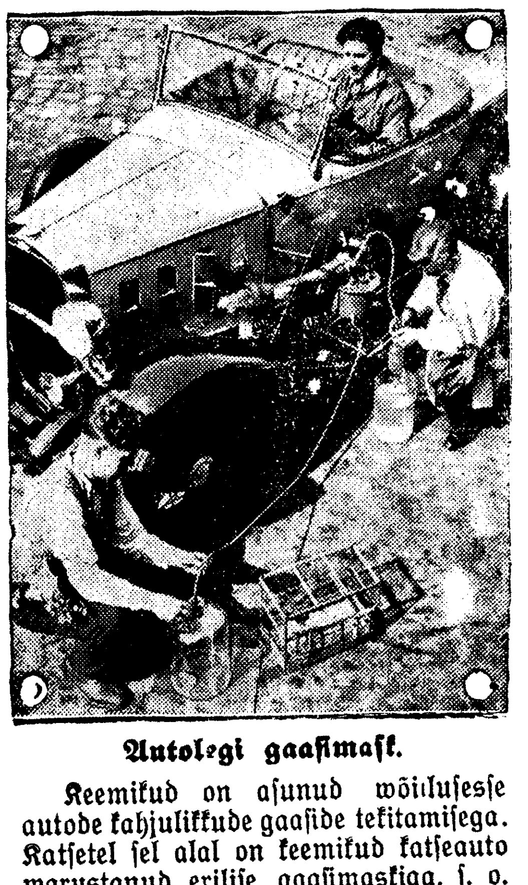

Autolegi gaaſimask.

Keemikud on aſunud wõitluſeſſe autode kahjulikkude gaaſide tekitamiſega. Katſetel ſel alal on keemikud katſeauto warustanud eriliſe gaaſimaskiga, ſ. o. filter, milleſt enne õhkupääſemiſt mootoris tekkiwad kahjulikud gaaſid läbi lähewad. Pildil on ſarnaſed katſed käimas. Katſekupli all on kanaaria lind ja hiir.

Protokoll märgib eksimusi...

Üks lõi jalaga kõhtu, teine ſülgas näkku. Koſe walla elanikkude Andrei Sõrowi ja Jewdokia Semjonowi läbiſaamine pole ſugugi hea. Lõpmata kohtuskäimiſed ja omawaheliſed nääklemiſed on nende wahekorra wiinud noaterale. Neil päewil oli nende wahel jälle ägedam arwete-õiendamine. Kuidas lugu juhtus, pole teada, kuid hiljem teatas Jewdokia Semjonow ametiwõimudele, et Andrei Sõrow olewat löönud talle jalaga kõhtu, kuna A. Sõrow omakord ſüüdistab J. Semjonowit ſelles, et naine olewat ſülganud talle näkku. Aſi läheb jälle kohtu lahendada.

Joowad ja mürgeldawad. Narwas ilmuſid joobnult awalikku kohta Karl Rihland, Rudolf Metſis ja Pawel Medkudew ning wiinastunult rikkuſid rahu Aleksander Muuga, Konſtantin Kuiwa, Aleksander Õunapuu, Nikolai Tihomirow ja Feodor Smirnow. — N.-Jõeſuus toimetati joobnult arestimajja Matti Semjonow, Ado Walgepea, Nikolai Sergejew, Madis Einſtein, Gustaw Remmel, Nikolai Lukjanow, August Puuſepp ja Aleksander Piilberg. — Jõhwi alewis wõeti wahi alla joobnud olekus tänawale ilmumiſe pärast Järwe wallas elutſewad Johannes Samuel, Eduard Teiwas, Anton Oja ja Rudolf Räästas ning Jõhwi walla elanikud Richard Metsküla ja Dimitri Guljajew. — Skarjatinas mürgeldaſid joobnult Peeter Sudakow, Iwan Raſumow, Sergei Lebetkin, Mihail Krosnow, Iwan Lapatkin, Mihail, Iwan ja Wladimir Poljakowid. — Koſe wallas rikkuſid joobnult rahu Iwan Melnikow, Peeter Kraſſowski, Iwan Glubnitſew ja Serafima Selewerſtow. — Waſknarwas toimetati politſei ſoolaputkaſſe wiinawäſimuſt puhkama Waſili ja Iwan Labakinid ja Aleksander Surow. — Kindla elukohata Aleksander Preits wõeti joobnult Narwas wahi alla. — Kiwiõli põlewkiwikaewanduſes mürgeldaſid ja rikkuſid rahu Nikolai Bogomolenkow, Nikolai Kalip ja Nikolai Iwanow.

Ähwardas naiſt. Narwa lähedal aſuwas Joala mõiſas elutſew Alma Kertner ſüüdistab ſamas elutſewat Oswald Rennebergi ſõnadega ähwardamiſes.

Kõnnitee oli rohtunud. Wastutuſele wõetakſe narwalane Jakob Kreutzer, kuna ta pidas oma majaeſiſt kõnniteed rohtunult.

Jänes ſõitis jäneſena ja Rebane oli kaasas. Narwa — Tallinna wahel tabati reiſijaterongil piletita ſõitja Albert Jänes, kelle elukoht Pada wallas. Samal rongil tabati weel jänestena Herbert Rebane, kelle elukoht Rakweres, Tudulinna wallas elutſew Friedrich Asmen ja Aleksander Suurmägi, Waiwara wallas.

Wend Jooſep tegi kurja. Kiwiõli põlewkiwikaewanduſes elutſewate wendade Jooſep ja Hugo Kompuste wahekord pole ſee, mis taolema peaks. Lõpmata omawaheliſed nägelemiſed ja kohtuskäimiſed on wiinud wendade wahekorra „noaterale“. Hiljuti laſi Hugo Kompus protokolli teha Jooſepile ſeepärast, et wiimane niitis omawoliliſelt rohtu tema heinamaalt. Kohus peab nüüd otſustama kummal neiſt on õigus. — omawoliliſes heinaniitmiſes ſüüdistab ka Auwere-Joala walla elanik Aleksander Walk Jakob Luigaſt. Pealegi olewat J. Luigas heinamaa omanikku ſõimanud ja ähwardanud, kui ſee tuli teda keelama. — Iiſaku walla talunik Maria Rebina oli ilma tema ſugulaſe Rudolf Rebina nõuſolekuta lubanud naabrielanikul Albert Sabolotnal niita temale kuuluwat heinamaad. Heinamaa omanik ſüüdistab ka A. Sabolotnat ſelles, et wiimane teadlikult niitis wööralt heinamaalt heina. Awalduſed protokolliti ja aſi läheb kohtu lahendada.

Taawet Sinderbu.

Päevapudemeid.

Kriiſiaeg.

Elan wäikeſel wiiſil maapaguluſe elu ja mõtlen kaasaegſe ilmaelu üle järele.

Nüüd on kriiſiajad, ja ſee annab ennaſt eriti tunda maal, ſeſt madalate tuluhindadega ſente kokku lüüa on talumehele probleemiks. Kui kuulda ja arweſſe wõtta igapäewaſeid hindu maal: piim 3—4 ſnt. liiter, munad 3—4 ſenti paar, wõi 100 ſ. kilogramm jne., ſiis kargab ſüda täis meie kuurortide nöörimiſele — Jõeſuus makſab lõuna 90 ſenti, ja mida wõib ſelle raha eeſt talumehelt ſaada!

Nii ſiis tulud kannatawad kriiſi all ja wekſlipaber on igapäewaſeks aſjaks muutunud. Aga nüüd tuleb mulle meelde üks teine nähe ühenduſes wekſlipaberiga. Meil on teatawasti üks ſeiſus, kes riigikogus kaitſeb maarahwa huwiſid. Need on maahääle tegijad parteiliidrid, kes teeniwad toſinatel kohtadel kokku ſadu tuhandeid kuus, oma raha hoiawad wälismaa pankades, aga kodumaal diskonteeriwad wekſleid, ſeſt nii wõiwat lihtſurelikule ſelgeks teha, kui raske on kriiſiajal, nii et keegi ei pääſe wekſliplanketi lawiiniſt...

Nii, armas maarahwas ja ſinu kõrged juhid! O sancta simplicitas!

Kroon ja palgaline.

Omawahel öeldud: jutud krooni langemiſeſt pole weel lõppenud ning kõneldakſe weenwalt, et mõne kuu päraſt...

Riigikaſſa on äärmiſelt raskes ſeiſukorras, nii kõneldakſe, ja paratamatu järeldus on palkade kärpimine. Kuulſin, kuidas keegi riigiametnik ſeletas palkade alandamiſe knihwe: eſiteks hakati penſionirahadega, ſiis wõeti palgaſt protſente maha, nüüd wõetakſe jälle 10% ja ſiis kukub kroon... ning waene ametnik ei ſaa arugi, kuidas palgad wiidud „wajaliſele“ taſemele.

Poliitika...

Meie ülimodern demokraatia näib awalduwat ſügawas poliitiſeerumiſes. Poliitikata ja poliitikat tegemata ei ſaada meil kaasajal enam kuski läbi, olgu ſiin mängus ſaadiku, pangahärra, koolidirektori, arweametniku ja wõib-olla kas wõi mustuſewedaja koht. Igalpool tuleb wajutada õiget nuppu, et tagajärgi oleks. Kuid mitte ainult kohtade ſoetamiſel waid ka kõikjal mujal domineerib meil „poliitika“, kunstis, kirjanduſes, koolis, ja iſegi ülikoolis audoktorite walimiſt juhib poliitikameel. Niiwiiſi edaſi minnes pole wiſt enam kaugel aeg, mil iga kodaniku eluawaldus nõuab poliitiliſt kombineerimiswõimet.

Kroonukarskus ja bürooſport.

Kaks ideeliſt liikumiſt meil on oma bürokraatlikus ſõiduwees ſattunud ummikuſſe. Karskusliit peab ülal ſuurt palgaliſperet, inſtruktorid rändawad maal ringi, kongreſſil räägitakſe raskeid ſõnu ning kohalikkelt karskusſeltſidelt preſſitakſe wanu wõlgu, kuid tõeliſe karskustöö edu me ei märka. Narwa-Jõeſuu karskuſelts „Kalju“ ootab pristawit, kes kohapealſe ainſa rahwamaja ära müüks karskusliidu nõudel, kes ſelle riigiraha aastaid tagaſi jõeſuulastele andnud, kuid kellel nüüd toetiste kärpimiſel näpud hakkawad põhja puutuma ja ſel moel mõni ametnik leiwata jääda ja „karskustöö“ kannatada wõib. Milles ſee karskustöö ſeiſab, mida liit teeb, on paljudel tume. N.-Jõeſuu karskusſelts teab näiteks liiduſt niipalju, kuiwõrt aſi puutub liiduliikmemakſu ja okſjoniſſe. See on kõik „kontakt“ liidu ja ſeltſi wahel. Liidu palgaliſt ideede lewitajaid pole aastaid enam nähtud. Neil on wiſt büroolaua taga niigi palju tööd.

Samas ſihis nagu karskusliit, näib tegutſewat ka meie spordiliikumiſt juhtiw aſutis — Ekraweliit. See organ on muutunud paigaks, kuhu pääſemiſeks tehakſe igaſugu poliitikat, tarwitatakſe wõtteid, et aga omamehi kohtadele ſaada. Niiſugune nähe on ilmunud wiimaſel ajal Ekraweliidu juhatuſe walimiſel. Kõrwaline küſimus on, mida wõidab ſeeläbi ſport. Tõſiaſi on aga ſee, et meie ſpordi- ja kehakultuuri liikumine käib niiwiiſi ajalikku kaduteed ja lõppeks jääb meile waid bürooſport aktikaante ja nelja ſeina wahele.

Nii on need kõrged ideed ja tegelik elu...

Taawet Sinderbu.

Poola protesteerib.

Warſſawis pandi toime ſuur meeleawalduskooſolek protestiks Saksa nõudmiste wastu Poola läänepiiride muutmiſe aſjus. Kooſolekuſt wõttis oſa umbes 50.000 iſikut. Kõnedega eſineſid Janta-Polozynski, tööliste ja noorſoo organiſatſioonide eſindajad. Wõeti wastu wäga äge reſolutſioon, milles öeldakſe: „Meie murrame maha üksmeelſelt iga käe, mis end ſirutab, et puutuda meie piire.“

Weel pole hilja uuendada „Alutaguse Elu“

tellimist 15. juulist.

Narva linnavalitsus vajab Narva linna ühisgümnaasiumile

inspektorit.

Tempelmakſustatud ſoowiawalduſed ühes lühikeſe eluloo ja teenistuſe kirjelduſega ning õppejõudude teenistuſe ſeaduſe §§ 2 ja 3 ettenähtud dokumentidega eſitada linnakooliwalitſuſele hiljemalt 30. juuliks ſ. a. walimiſt toimetab Narwa linnawolikogu linna raekojas alates 4. auguſtiſt ſ. a.

Iſiklik ilmumine walimiſele pole wajalik.

Kooliwalitſus.

Teadaanne.

Narwa Linnawalitſuſe Majanduse oſak. teatab, et **Tallinna mnt. osa Peetri turult kuni Suur-Kreenholmi prospektini** on ſillutustööde tõttu **aiutiselt liikumiseks suletud.**

N. L. W. Majanduse oſak.

Avatud

kohvik, kondiitri- ja pagariäri

Narwas, Posti tän. 65.

Alati saadawal **värsk ja asjatundlikult** walmistatud kaupa.

Austusega **J. Sõpsaka**, omanik.

Ravila „Huene“

Narva-Jõesuus, Luha ja Pargi tän. nurgal.

Ravitakse igasugu

naishaigusi,

reumat, ishiast, gichti, liikmereumat, mitmesugu

kondihaigusi:

konditiisikust, üldist kondistumist, lõikuse tagajärgi, luumurde tagajärgi, südame- ja närvihaigusi. Haigeid koheldakse suurima helluse ja südamlikkusega. Hra Huene ühes abikaasaga on ise hommikust õhtuni haigeid põetamas.

Hra Huene kauaaegne kogemus oma erialal on taganud tööle häid tulemusi.

Pansion „ORU“

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. 20.

Maitsevad lõunad

mõõdukate hindadega. Saadaval ka õhuküllased

möbleeritud toad

Kõige austusega omanik E. JÜRSS.

Dr. SALTSMANNI

VESIRAVILA

NARWA-JÕESUU, MERE TÄN. Nr. 6.
Telefon 26.

Igasugu vannid.

Eriti head MUDA- ja SÖEHAPEWANNID, DUSHID „CHARCOT“, massash, arstiline wõimlemine ja elektriseerimine. Suure eduga rawitakse SÜDAME- ja NÄRWIHAIGUSI (ishiast, neurastheniat), REUMAT, KONDIHAIGUSI, gichti, liigraswumist ja NAISHAIGUSI.

Narva Majaomanike Pank

Annab laenusid

majade,
kaupade ja
wekslite
kindlustustel

Võtab raha hoiule

ajakohaste protsentidega ja toimetab kõiki muid panga operatsioone.

Narva, Peetri plats 2, telef. 268 (omas majas).

Aurulaevandus

A. Kotschnew

Narva — Narva-Jõesuu

Aurulaewa sõiduplaan
5. juunist kuni muutmiseni.

Äripäewadel

Narva-Jõesuust:	Narvast:
kell 6.45 h.	kell 8.40 h.
7.50 h.	„ 11.30 h.
10.45 h.	„ 14.15 p.l.
12.45 l.	„ 15.30 p.l.
„ 16.20 p.l.	„ 17.50* õ.
„ 20.30 õ.	„ 21.40 õ.

* Laupäewadel ja pühade eelpäewadel kell 18.

Pühap. ja pühadel

Narva-Jõesuust;	Narvast;
kell 7.30 h.	kell 8.45 h.
„ 8.30 h.	„ 10.— h.
„ 9.50*	„ 11.—*
„ 11.10 h.	„ 12.20 p.
„ 12.45 p.	„ 14.15 p.l.
„ 14.30*	„ 15.35*
„ 16.30 p.l.	„ 17.35 p.l.
„ 18.15 õ.	„ 19.20 õ.
„ 19.— õ.	„ 20.10 õ.
„ 20.30 õ.	„ 21.35 õ.
„ 21.30*	„ 22.35*
„ 22.45*	„ 23.50*

* Ainult hea ilmaga 23. juunist kuni 10. augustini.

Dr. Maria Heinrichsen-Kuusin

Nais-, sugu ja sisehaigused vastuvõtmine juuli ja augusti kuus **ainult Kreenholmi haiglas** igapäev kella 12—1 ja 5—6.

ESIMESE-JÄRGU PANSION

„FRIDAU“

N.-Jõesuu, Karja tän. 14.

Mugawad, päiksepaistelised maitsekalt sisustatud **toad** ühes **täieliku pansioniga.** Köök vilunud koka juhatusel. Üüritakse kogu hooajaks, kuuks või öö-päevaks.

HINNAD MÕÕDUKAD.

„RIVIERA“

N.-JÕESUU, VABADUSE T. № 35 (pargi nurgal).

PANSION

Päikse- ja õhuküllased, mugavalt sisustatud toad öö-päevaks, nädalaks, kuuviisi või kogu sesooniks **kostiga ja ilma.**

Üksikult **hommiku-, lõuna- ja õhtusöögid.**

Köök vilunud pealinna koka juhtimisel. Külalistel kasutada AVAR AED. Minuti tee mereranda, lähedal kuursaal ja park. Pühapäeviti Narvast kuurorti sõitjaile lõunad mõõdukate hindadega.

Autobussi suwine sõiduplaan

11. juunist kuni muutmiseni.

Peetri pl. — Torni pl. — Linavabriku värav.

Äripäewadel		Pühapäewadel ja pühadel	
Peetri pl.	**Linavabrik**	**Peetri pl.**	**Linavabrik**
Kell 7 55	kell 8.30	kell 9.15	kell 9 30
„ 10.	„ 10.30	„ 13.50	„ 14.-
„ 16.45	„ 17.15	„ 20.	„ 20. 0
„ *13 50	„ 14.		

* Ainult laupäewadel.

Peetri pl. — Hermanni tn. — Vestervalli tn. — Kraavi tn. — Lai tn.— Sepa tn.— Surnuala tn.— Siivertsi surnuaed (Peetri kog.)

Pühapäewadel ja pühadel

Peetri pl.	**Siivertsi**
kell 9.45	kell 10
„ 12.45	„ 13
„ 14.30	„ 15

Ainult heade ilmadega. Surnuala pühadel wahetpidamata ühendus. Tarwiduse korral lisasõidud wäljaspool sõiduplaani.

Peetri pl. — Kreenholm — Kulgu sadam.

Äripäewadel		Pühapäewadel	
Peetri pl.	**Kulgu s.**	**Peetri pl.**	**Kulgu s.**
kell 13.45	kell 14.	kell 8.45	kell 9.

Peetri pl. — Kreenholm

Äripäewadel		Pühapäewadel	
Peetri pl.	**Kreenholm**	**Peetri pl.**	**Kreenholm**
kell 13 45	kell 14.05	kell 8.45	kell 9.05

23. juunist kuni muutmiseni.

Raudtee jaam — Peetri pl. — Laeva sadam.

Raudteejaamast	**Laeva sadamast**
kell 7.50	kell 21.35
„ 13.45	
„ 20.35	

Liinipidaja **J Paap** Kõnetr. Nr. 10.

Dr. C. Becker.

Tel. 195.

Erahaigete vastuvõtmine **suvel** 13. juunist 13. augustini **Kreenholmi haigemajas** äripäevadel 12—1 ja 5—6, peale laupäeva **Narva-Jõesuus** Dr. E. Salzmanni sanatoriumis laupäeval 18, 25 juunil; 6., 13. augustil 5—6 Tel. 36. **Juulikuus** vastuvõtmine **ainult Narva-Jõesuus** 12—1, peale laupäeva.

Wastutaw toimetaja Hans Lill

K.-Ü. „Põhja Eesti“ trükk. 1932.

Wäljaandja K-Ü „Põhja-Eesti“